

Robinija

Besedilo in foto: **Robert Brus**, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire

Robinijo (*Robinia pseudacacia* L.) pri nas pogosto imenujemo kar akacija, ki je sicer ime za drug rod pravih akacij (*Acacia*), ki rastejo v Avstraliji, Južni Aziji, Afriki in Ameriki. Robinija je med najbolj znanimi medovitimi rastlinami in redno daje izjemne donose. Daleč najpomembnejši je njen donos nektarja, čeprav lahko včasih prispeva tudi znatne donose mane in seveda cvetnega prahu.

Robinija je do 30 m visoko listopadno drevo z redko krošnjo. Listi so do 30 cm dolgi in sestavljeni iz 9–21 lističev. Cvetovi so združeni v viseča, bujna, do 25 cm dolga grozdasta socvetja in so metuljasti, dišeči in beli. Je enodomna in žužkocvetna vrsta, ki cveti konec maja in junija hkrati z olistanjem. Robinija najbolje uspeva na rahlih, globokih in rodovitnih peščenih tleh. Dobro prenaša tudi slana tla, ne mara pa kamnitih terenov in rastišč z zastajajočo vodo ali visoko podtalnico, tudi hude suše ne prenaša dobro. Je svetloljubna vrsta in najbolje uspeva v čistih sestojih, slabo pa prenaša zasenčenost. Občutljiva je na veter, sneg in mraz, zato jo v Evropi na splošno priporočajo za gojenje na vinorodnih območjih.

Robinija je severnoameriška drevesna vrsta, vendar v svoji domovini ni cenjena. Njen naravni areal obsega dva dela. Prvi, večji, je v Apalačih, drugi, manjši del pa v južnem Misuriju in Arkansasu. Umetno so jo razširili tudi v druge dele Severne Amerike, v Evropo pa jo je leta 1600 prinesel francoski botanik J. Robin (ime!). Danes je ob ekvaliptih brez dvoma najpogostejše gojena drevesna vrsta na svetu.

V Sloveniji ni avtohtona, vendar se je tako uspešno vključila med domače rastje tudi v gozdnem pro-

Cvetoča robinija (*Robinia pseudacacia* L.) v slovenski Istri

storu, da je zdaj najpogostejša tuja drevesna vrsta pri nas. V preteklosti so jo največ sadili zaradi lesa, čebelarje paše in utrjevanja nestabilnih rastišč, danes pa se na številnih rastiščih širi tudi subspontano. Raste po nižinah in gričevju do približno 600 m n. v. po skoraj vsej Sloveniji, največ v sredozemskem in panonskem svetu, redkeje tudi na toplih območjih dinarskega sveta. Ponekod se intenzivno razrašča med avtohtono rastlinstvo in postaja celo nadležna. Iz panjev in korenin poganja tako intenzivno in vztrajno, da jo je zelo težko zatreti; največkrat jo ustavi šele dovolj globoka senca. Včasih trpi pomanjkanje mineralov, kot so kalcij, kalij in fosfor, saj jih med listavci porabi največ. S tem osiromaši tla, zato nekateri menijo, da čisti robinijevi gozdovi niso

VZREJA MATIC

ČEBELARSTVO DREMELJ

Janez Dremelj

GSM: 041/836 050, 041/779 119, tel.: 05/971 06 23, faks: 05/971 06 24, Dragovšek 13, 1275 Šmartno pri Litiji, e-pošta: cebelarstvo.dremelj@volja.net

Sprejemam naročila za matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev, zrele matičnike in druge čebelarje pridelke. Matice so označene. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti

Lihopernato sestavljeni listi

V grozdasta socvetja združeni dišeči cvetovi

Poganjek s prilistnimi trni

najprimernejši. Ker je po drugi strani njena skorja bogata z mineralnimi snovmi, je priporočljivo posekana debla olupiti že v gozdu in skorjo pustiti na gozdnih tleh. Robinija bogati tla z dušikom.

Robinija je med najpomembnejšimi čebelji pašami pri nas, na Primorskem in v Prekmurju pa celo najpomembnejša. Glede na opazovanja je za dobro medenje robinje pomembno ustrezno vreme pozno pozimi in spomladi. Slabo cvetenje lahko povzročijo prezgodnje spomladanske otoplitve, ki jim sledijo pozne pozebe, saj te povzročajo poškodbe brstov. Pomembna je tudi količina toplote med medenjem; donos se začne pri temperaturi približno 16 °C, najboljši je med 26 do 30 °C, pri višji temperaturi pa robinija med samo, če je v zraku dovolj vlage. Ob dobri paši je donos pri nas lahko do 20, izjemoma celo do 40 kg medu na panj (Krajnc, 1979), iz Češke in nekdanje Jugoslavije poročajo celo o letnih donosih do 80 kg na panj (Crane in

sod., 1984). Potencialni donos na hektar površine robinijevega gozda, na primer v Romuniji, je lahko celo do 1600 kg na leto. Čebele na robiniji včasih nabirajo tudi mano, med najpogostejše omenjeni proizvajalci pa so listna uš *Aphis medicaginis* Koch, kapar *Parthenolecanium corni* Bouché in tudi pri nas medeči škrtat (*Metcalfa pruinosa* Say). Dodatni donos iz mane je lahko do 12 kg/panj. Med, popularno imenovan kar akacijevec, je belkast ali blede rumenkast, skoraj prozoren, ima blag okus in velja za enega boljših.

Viri:

- Poklukar, dr. J., ur. (1998): Od čebele do medu. Ljubljana, Kmečki glas, str. 162–178, 376–414.
- Brus, R. (2004): Drevesne vrste na Slovenskem. Ljubljana, Mladinska knjiga, str. 399.
- Brus, R. (2005): Dendrologija za gozdarje. Univerzitetni učbenik, BF, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, str. 408.
- Crane, E., Walker, P., Day, R. (1984): Directory of important world honey sources. London: International Bee Research Association, str. 384.
- Fitschen, J. (1994): Gehölzflora. Quelle & Meyer Verlag Heidelberg, Wiesbaden.
- Jurc, M., Mikulič, V. (2001): Gozdno medenje in medeče lesnate rastline v gozdovih Slovenije. Gozdarski vestnik, 59, 1, str. 18–27.
- Kotar, M., Brus, R. (1999): Naše drevesne vrste. Slovenska matica, Ljubljana, str. 320.
- Krajnc, I. (1979): Akacija. Slovenski čebelar, let. 81, št. 5, str. 166–168.
- Rollof, A., Bärtels, A. (1996): Gehölze. Band I., Stuttgart, Eugen Ulmer Verlag, str. 694.
- Šimič, F. (1980): Naše medonosno bilje. Ljubljana, ČGP Delo, str. 217.
- Šivic, F. (1992): Pomen gozda za čebelarstvo. Bogastvo iz gozda. BF, Oddelek za gozdarstvo, str. 52–57. ■

Plodovi robinije so stroki.

